

Medjutim držimo da se dužnost stivadora da radi u ime nepoznatog primaoca ne bi mogla izvesti iz specifičnih prilika riječke luke, konkretno iz činjenice da brodar nema vlastitog skladišta, koja okolnost da ga priječi da može on sam izravno predati robu primaocu. Kada brodar sklapa ugovor o prijevozu, naročito ako se radi o linijskoj plovidbi, preuzima na sebe obvezu da robu preda primaocu bilo pod čekrk, a ako mu to nije moguće, tada u skladištu. To je njegova ugovorna obveza, i u nju ne može u nijednom slučaju uvlačiti trećega protiv njegove volje, pa makar to bio i stivador. Ako jedno poduzeće drži u nekoj izvjesnoj luci u svojim rukama sva skladišta, ne znači da mora, radi toga, ulaziti u ugovorni odnos s onim strankama s kojima to ne želi. Logično je da brodar koji ugovara predaju tereta u nekoj luci u kojoj nema vlastitih skladišta, sam snosi štetne posljedice pomanjkanja svojih skladišta, a ne da drugoga uvlači u posao koji je on sklopio s trećima. Po našem mišljenju odgovara ne samo uobičajenoj svjetskoj praksi u svim velikim pomorskim lukama, nego i našim pozitivnim propisima da brodar, kada već ne može predati direktno teret primaocu, uskladišti robu u skladište treće osobe /stivadora/, i to u vlastito ime tako da s njom sklopi ugovor o uskladištenju. Stivador predaje teret primaocu u ime brodara, i prima za njega pravovaljeno protest. Za eventualni manjak, koji se dogodi u skladištu, primaocu odgovara brodar koji ima pravo regresa prema stivadoru na temelju sklopljenog ugovora o uskladištenju robe.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 13.IX 1961.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Emilije Pallua, dr Branko Jakaša

Troškovi klasifikacije, ako nije drukčije ugovoreno, padaju na teret naručitelja radova

Stranke su sklopile ugovor o dobavi određene količine elektrouredjaja za opremu broda. Ugovor je sadržavao i odredbu prema kojoj će se preuzimanje vršiti po propisima Bureau Veritas-a, a prema uvjetima specificiranim u ugovoru.

Medju strankama je nastao spor o tome tko će snositi troškove klasifikacije.

Sud je donio presudu kojom obvezuje naručitelja radova na snaganje ovih troškova.

Prema stajalištu suda, vršenje klasifikacije naručenih radova, koju su klasifikaciju stranke ugovorile navedenom klauzulom, sastavni je dio čina preuzimanja, i kao takav pada na teret stranke koja je takvo preuzimanje ugovorila. Sud stoji na stajalištu da izvodjač radova nije dužan uvrstiti troškove klasifikacije u cijenu proizvoda, ako to nije izričito s naručiteljem ugovorio. Klauzula o klasifikaciji u ovom ugovoru nije klauzula cijene, nego se radi o samostalnoj klauzulu ugovora, koja se ima prosudjivati neovisno od ostalih klauzula, tj. prema vlastitom sadržaju. Taj se sadržaj pak sastoji u tome, da su stranke predvidjele da će naručitelj biti ovlašten od izvodjača preuzeti naručene stvari samo ako odgovaraju propisima odredjenog klasifikacionog zavoda. Prema tome klasifikacioni zavod služi za zaštitu naručiteljevih interesa, pa u stvari nastupa kao njegov agent za utvrđenje, da li ugovorene stvari imaju svojstva na temelju kojih će agent /klasifikacioni zavod/ izdati svjedodžbu o klasi. Notorno je pak, da će se posjednik stvari o kojoj je takva svjedodžba izdana koristiti njome kao ispravom javnog povjerenja u poslovnom i pravnom prometu s trećima.

Radi ovih razloga protivnih naručiteljevu shvaćanju, koje ide za tim da odbije od sebe plaćanje troškova klasifikacije, jer ugovorom takvo plaćanje nije predvidjeno, sud drži u slučaju da su stranke namjeravale zaključiti da troškovi padnu na teret izvodjača, dakle da udju u cijenu proizvoda da je baš taj uvjet morao ući u ugovor kao obveza prodavaoca, a kako to u konkretnom ugovoru nije slučaj, to sporna obveza iz navedenih razloga pogadja naručitelja.

Z.R.